

Statsrådets förordning

om ändring av statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i statsrådets förordning om begränsning av vissa utsläpp från jordbruk och trädgårdsodling (1250/2014) den svenska språkdräkten i 1 § 2 mom., 2 § 2 mom., den svenska språkdräkten i 3 § 4, 11 och 15 punkten, 3 § 16 punkten, den svenska språkdräkten i 3 § 17 punkten, i det inledande stycket i 4 §, i 6, 7 och i 9–11 §, i 12 § 2 mom. och i 13 § 2 mom.,

av dem 3 § 16 punkten samt den svenska språkdräkten i 6 och i 9 § sådana de lyder i förordning 1261/2015, den svenska språkdräkten i 7 § sådan den lyder delvis ändrad i förordning 1261/2015, den svenska språkdräkten i 10 § sådan den lyder delvis ändrad i förordningarna 1261/2015 och 435/2015 samt den svenska språkdräkten i 11 § sådan den lyder delvis ändrad i förordning 435/2015, som följer:

1 §

Syfte

Syftet med förordningen är att förebygga och minska utsläpp som härrör från användning, lagring och hantering av stallgödsel och i 2 § avsedda andra gödselprodukter samt från djurproduktion i ytvatten, grundvatten, mark och luft.

2 §

Tillämpningsområde

Förordningen tillämpas på användning, lagring och spridning av stallgödsel samt gödselprodukter enligt lagen om gödselmedel (711/2022) och bestämmelser som utfärdats med stöd av den och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1009 om fastställande av bestämmelser om tillhandahållande på marknaden av EU-gödselprodukter och om ändring av förordningarna (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1107/2009 samt om upphävande av förordning (EG) nr 2003/2003 (nedan *EU:s förordning om gödselprodukter*), dock inte på kalkningsämnen.

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med:

4) *totalkväve* den sammanlagda totala mängden organiskt och oorganiskt kväve som anges för organiska gödselprodukter, bifraktioner och stallgödsel,

11) *placering av gödselmedel* spridning av flytgödsel, urin och flytande organiska gödselprodukter med utrustning som skär en fåra i åkerns yta dit flytgödseln, urinet eller gödselprodukten rinner eller sprutas,

15) *bearbetning* sådan tillräckligt djup inblandning av stallgödsel och organiska gödselprodukter i åkern efter ytspridning som görs med lämpliga jordbearbetningsredskap,

16) *organiska gödselprodukter* produktkategorierna organiskt gödselmedel, organiskt-mineraliskt gödselmedel och organiskt jordförbättringsmedel enligt bestämmelser om produktkrav för gödselprodukter som utfärdats med stöd av lagen om gödselmedel och enligt EU:s förordning om gödselprodukter samt i 17 punkten i denna paragraf avsedda organiska bifraktioner, med undantag av sådana gödselprodukter vid vars tillverkning det enbart använts sådant primärslam, sådan fiberlera eller sådant kvistrejekt från träförädlingsindustrin eller sådant använt organiskt växtunderlag vars näringsämnen redan utnyttjats,

17) *organiska bifraktioner* fasta och flytande organiska fraktioner som bildas vid jordbruk och trädgårdsodling och som inte är gödselprodukter enligt bestämmelser om produktkrav för gödselprodukter som utfärdats med stöd av lagen om gödselmedel, såsom pressvätska från ensilage och avrinningsvatten från rasthagar,

4 §

Placering av lagringsplatser, rasthagar och utfodrings- och drickplatser

Lagringsplatser för stallgödsel och oförpackade organiska gödselprodukter, rasthagar för produktionsdjur samt utfodrings- och dricksplatser i rastgårdar får inte placeras

6 §

Lagring av oförpackade organiska gödselprodukter

En gård som tar emot och lagrar organiska gödselprodukter ska ha en vattentät lagringsplats som är dimensionerad enligt den mängd som tas emot.

Organiska gödselprodukter med en torrsubstans på minst 30 procent får lagras i stack.

Lagringen får inte orsaka förorening av vattendrag eller risk för det. Lagring i stack är alltid förbjuden på grundvattenområden och på områden som översvämmas.

Stacken ska placeras på ett bärande åkerområde och på en sluttande åker nära den övre kanten. En stack får inte placeras på mindre än 100 meters avstånd från ett vattendrag, ett utfallsdike eller en brunn för hushållsvatten och inte på mindre än fem meters avstånd från ett dike. Ett lager på minst 20 centimeter av ett material som binder vätska ska bredas ut som botten för stacken och stacken ska täckas med en tät presenning. Dessutom ska snön avlägsnas från platsen för stacken och underlaget ska formas så att vätska inte rinner ut i miljön.

I en och samma stack ska det placeras minst den mängd organiska gödselprodukter som ska spridas ut på en hektar eller högst den mängd som ska spridas ut på hela skiftet och på angränsande skiftet. Organiska gödselprodukter som lagras i stack ska spridas ut inom högst ett år från det att stacken anlagts.

På den plats där en stack har varit belägen får det placeras en ny stack efter två mellanår.

Det som föreskrivs ovan i 1–6 mom. angående mottagning och lagring av organiska gödselprodukter gäller också gårdar som tar emot torrgödsel vars torrsubstans är minst 30 procent.

7 §

Konstruktionskrav

Lagringsplatser för stallgödsel och oförpackade organiska gödselprodukter, gödselrännor och övriga konstruktioner som är avsedda för ledning av gödsel ska vara vattentäta.

Kompostering ska utföras på ett underlag med tät botten eller i konstruktioner som annars är vattentäta.

En kompost som består av minst 30 procent torrsubstans kan förvaras i stack för efterkompostering så som föreskrivs i 6 § 3–6 mom. Det material som täcker en stack för efterkompostering behöver dock inte vara tätt på det sätt som föreskrivs i 6 § 4 mom.

Flytgödsellager och lagringsplatser för flytande organiska gödselprodukter ska täckas med fast eller flytande täcke för att minska utsläpp av ammoniak och luktolägenheter. Lagringsplatser för torrgödsel och till torrsubstansen motsvarande organiska bifraktioner och organiska gödselprodukter ska vara täckta eller ämnet som lagras ska täckas över så att det inte kommer in regnvatten på lagringsplatsen.

Konstruktioner och anläggningar ska vara sådana att ingen vätska från stallgödsel eller organiska gödselprodukter kommer ut i miljön vid flytt och hantering av dem eller vid tömning av lagringsplatsen. Lastning ska utföras på underlag med hård botten som håller för maskiners vikt och rörelser och från vilket man vid behov kan ta tillvara gödsel eller organiska gödselprodukter som fallit ned eller absorberats.

Permanent utfodringsplatser ska vara täckta, ha tät botten och den stallgödsel som ansamlas där ska avlägsnas tillräckligt ofta. Kravet på att platsen ska vara täckt gäller dock inte permanenta utfodringsplatser i rastgårdar och rasthagar som i funktionellt hänseende finns i närheten av djurstallar.

Rasthagar ska skötas så att det inte kommer ut näringsutsläpp i yt- och grundvatten.

Pressvätska från beredning av ensilage ska samlas upp och lagras i en tät behållare, om den inte behandlas i ett separat reningsverk.

9 §

Anmälningsskyldighet

Vid lagring av torrgödsel och oförpackade organiska gödselprodukter i stack i fall som avses i 6 §, vid efterkompostering av kompost i stack i situationer som avses i 7 § 3 mom. och vid lagring av torrgödsel i stack i exceptionella situationer som avses i 8 § ska det 14 dygn innan lagringen påbörjas göras en anmälan till den kommunala miljövårdsmyndigheten, som vid behov utför en inspektion. Vid spridning av stallgödsel i exceptionella situationer som avses i 10 § 2 mom. ska verksamhetsutövaren göra en anmälan till den kommunala miljövårdsmyndigheten före utgången av oktober. Den kommunala miljövårdsmyndigheten ska årligen rapportera om de anmälningar som avses ovan till närings-, trafik- och miljöcentralen.

Anmälan om lagring av torrgödsel i exceptionella situationer som avses i 8 §, om efterkompostering av kompost i stack i situationer som avses i 7 § 3 mom. och om avsteg från det förbud att sprida gödsel som avses i 10 § 2 mom. görs av den verksamhetsutövare på vars djurgård gödseln produceras. Anmälan om lagring i stack av organiska gödselprodukter och i 6 § 7 mom. avsedd torrgödsel görs av den som tar emot varan.

10 §

Användning av gödselmedel

Spridning av gödselmedel på åkrar ska göras så att det inte sker någon avrinning i vatten och så att det inte finns någon risk för alvförtätning. Vid gödsling ska genomsnittlig skördenivå, odlingszon, växtföljd, växelbruk och jordart beaktas.

Spridning av stallgödsel och organiska gödselprodukter på åkrar är förbjuden från ingången av november till utgången av mars. Undantag från detta förbud kan dock medges till utgången av november i situationer där stallgödsel under växtperioden inte har kunnat utnyttjas som gödselmedel på en åker på grund av exceptionella väderleksförhållanden. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas situationer där en åker på grund av långvariga rikliga regn och liten avdunstning varit så våt att detta förhindrat spridning av stallgödsel före utgången av oktober.

Gödselmedel får inte spridas på snötäckt, frusen eller vattenmättad mark.

Torrködsel och organiska gödselprodukter med en torrsbstans på minst 30 procent kan under spridningstiden förvaras på åkern i högst fyra veckor i väntan på spridningen.

Stallgödsel som spridits ut på åkern och organiska gödselprodukter ska bearbetas in i jorden inom ett dygn från spridningen, med undantag för spridning över växtbeståndet med slangspridare eller genom breddsåning.

På åkerskiften där växttäckets hålls över vintern får stallgödsel och organiska gödselprodukter från om med 15 september spridas endast genom placering, om det inte gäller spridning av stallgödsel före sådd av växter som sås på hösten.

Gödsling närmare ett vattendrag än fem meter är förbjudet. På den följande fem meters zonen från vattendraget är ytspridning av stallgödsel och organiska gödselprodukter förbjudet, om inte åkern bearbetas inom ett dygn från spridningen. De ovannämnda gödslings- och ytspridningsförbuden hindrar dock inte att husdjur betar på områdena i fråga.

På sådana delar av åkerskiften där lutningen är minst 15 procent är spridning av flytgödsel, urin och flytande organiska gödselprodukter på annat sätt än genom placering alltid förbjudet. Andra typer av stallgödsel och organiska gödselprodukter som sprids ut på sluttande delar av åkerskiften ska bearbetas in i jorden inom åtta timmar från spridningen.

Kring brunns som används för hushållsvatten och kring källor ska det, beroende på höjdförhållandena i terrängen, brunnens konstruktion och jordarten, lämnas en skyddszon på minst 30–100 meter som inte gödglas med stallgödsel eller organiska gödselprodukter.

Bestämmelserna i denna paragraf ska också iakttas när pressvätska från ensilage enligt 7 § 8 mom. och avrinningsvatten från rasthagar används som gödsel.

11 §

Kvävegödsling

I fråga om stallgödsel från produktionsdjur och organiska gödselprodukter som innehåller stallgödsel får den mängd totalkväve som sprids årligen vara högst 170 kg/ha.

I maximimängderna för lösligt kväve ingår lösligt kväve i oorganiska gödselmedel, i stallgödsel från produktionsdjur, inklusive stallgödsel som samlas där djuren betar, och i organiska gödselprodukter. Det kväve som ingår i stallgödsel som blir kvar på åkerskiften som används för bete har beaktats i de maximala mängderna för kvävegödsling beaktas enligt tabellen. De maximala mängderna lösligt kväve per år (kg/ha) är följande för olika växter:

Växt	Mineraljord	Organisk jordart
Korn, havre och blandad spannmål	160	120
Vårvede	170	130
Höstråg		
- på hösten	30	30
- på våren	150	120

Vårråg	160	120
Höstvete, rågvete och speltvete		
- på hösten	30	30
- på våren	170	140
Övriga sädeslag, blandningar av dem och andra jordbruksgrödor	160	120
Vall	250	210
Beten	210	170
Höstrybs och höstraps*	200	160
Vårrys och vårraps	170	130
Lin, majs, olje hampa och solros	150	110
Baljväxter	60	40
Sockerbeta	170	130
Tidig potatis	100	80
Stärkelsepotatis	130	90
Annan potatis	120	80
Kålväxter och purjo	250	210
Andra lökväxter	160	120
Rotfrukter	200	170
Krydd- och ört växter	120	80
Andra grönsaksoch trädgårdsväxter	210	170
Bär- och fruktväxter	140	100
Plantskoleproduktion	200	160

*Gödning före ingången av september anses inte som höstgödning, men den minskar från maximimängderna.

Om gödselmängden för lösligt kväve överstiger 150 kg/ha om året ska mängden delas upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna ska vara minst två veckor.

Från ingången av september får mängden lösligt kväve i stallgödsel från produktionsdjur och i organiska gödselprodukter som sprids vara högst 35 kg/ha. Mängden lösligt kväve som spridits på hösten beaktas i sin helhet som en del av gödningen av följande gröda.

12 §

Bestämning av stallgödels näringshalt

Verksamhetsutövaren ska bevara uppgifterna från gödselanalysen och varudeklarationerna för de organiska gödselprodukterna och på begäran visa dem för tillsynsmyndigheten.

13 §

Verksamhetsutövarens bokföringsskyldighet

Bokföringen ska innehålla uppgift om

- 1) mängden stallgödsel och organiska gödselprodukter samt kvävegödsel som använts för tillförsel av näringsämnen på åkrarna samt det lösliga kvävet och totalkvävet i dem,
- 2) skördenivåer,
- 3) tidpunkterna då stallgödsel eller organiska gödselprodukter har spridits på åkrarna.

Denna förordning träder i kraft den 1 augusti 2024.

Helsingfors den 27 juni 2024

Kommun- och regionminister Anna-Kaisa Ikonen

Lagstiftningsråd Piia Kähkölä